

Labdien!

Sakarā ar straujo *Escherichia coli* (*E. coli*) enterohemorāģiskās *E. coli* infekcijas gadījumiem izglītības iestādēs (uz doto brīdi laboratoriski apstiprināts inficēšanās avots nav konstatēts, iespējams, ka inficēšanās ir saistīta ar pārtiku, bet *cēloņsakarība joprojām nav noskaidrota*), Slimību profilakses un kontroles centrs(turpmāk SPKC) un Bērnu klīniskās universitātes slimnīca (BKUS) ir izstrādājušas sekojošas prasības izglītības iestādēm ar kurām, lūdzu, iepazīties:

1. Noskaidrot bērnu prombūtnes iemeslus grupā, kurā reģistrēts saslimšanas gadījums (turpmāk – infekcijas skartā grupa), kā arī darbinieku prombūtnes iemeslus, kas bija kontaktā ar saslimušo bērnu, un informēt SPKC(**tel. 67271738**);

2. Nekavējoties organizēt un veikt kontaktpersonu* medicīnisko novērošanu 7 dienas ilgi, sākot no dienas, kad bijis pēdējais kontakts ar slimnieku vai infekcijas izraisītāju nēsātāju, no rīta pirms pieņemšanas grupā veikt bērnu apskati, kā arī divas reizes dienā mērīt ķermeņa temperatūru;

3. Nepieņemt slimus bērnus (bērnam ir sāpes vēderā, caureja, slikta dūša, vemšana, paaugstināta ķermeņa temperatūra), nekavējoties izolēt saslimušo bērnu no pārējiem un telefoniski informēt vecākus.

4. Nekavējoties telefoniski informēt SPKC par iespējamu bērna vai darbinieka saslimšanas gadījumu.

5. Infekcijas skartajā grupā 7 dienas ilgi, sākot no dienas, kad bijis pēdējais kontakts ar slimnieku vai infekcijas izraisītāju nēsātāju, nodrošināt ierobežojošus pasākumus:

- informēt (vēlams rakstiski) tos vecākus, kuru bērni nav bijuši kontaktā ar slimnieku vai infekcijas izraisītāju nēsātāju, par iespējamās inficēšanās risku no citiem iespējams inficētiem grupas biedriem un ieteikt šiem bērniem veselības aizsardzības nolūkā inkubācijas perioda laikā jeb 7 dienas ilgi (pēc slimnieka vai infekcijas izraisītāju nēsātāja pēdējās iestādes apmeklējuma dienas) neapmeklēt infekcijas skarto grupu;
- nepārcelt bērnus uz citām grupām, līdz vecāku ierašanas brīdim, neļaut slimam bērnam apmeklēt nodarbības, kur ir citu grupu/klašu pārstāvji;
- nepieļaut personāla, kas strādā infekcijas skartajā grupā, pārcelšanu uz citu grupu;
- neapvienot ar citu grupu;
- nepieļaut kopīgu pasākumu rīkošanu, lai bērni no infekcijas skartās grupas kontaktētu ar citu grupu bērniem, tostarp nepieļaut spēles pagalmā kopā ar citu grupu bērniem;
- grupai, kurā ir reģistrēts saslimšanas gadījums, sporta nodarbības koplietošanas vai speciālās telpās organizēt pēdējai, turklāt pēc tām veikt telpu uzkopšanu;
- ja ēdienu trauki netiek mazgāti trauku mazgājamā mašīnā ar augstas temperatūras režīmu, nodrošināt infekcijas skarto grupu ar vienreizlietojamiem traukiem vai atsevišķiem traukiem, kā arī veikt to dezinfekciju;
- nodrošināt bērnus ar drošu dzeramo ūdeni un nepieļaut, ka bērni dzer no krāniem, lieto kopējus traukus.

6. Nodrošināt sanitāros mezglus ar šķidrajām ziepēm roku mazgāšanai.

7. Stingri sekot bērnu roku mazgāšanai pēc bērna atnākšanas pirmsskolas izglītības iestādē, pirms ēšanas, pēc pastaigām un tualetes apmeklēšanas, turklāt nepieciešamības gadījumā palīdzēt mazgāt rokas individuāli.

8. Stingri kontrolēt, lai bērni lietotu dvieļus atbilstoši individuālajam marķējumam.

9. Veikt virsmu un inventāra mazgāšanu un dezinfekciju, atbilstoši instrukcijām izmantojot mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus, pievēršot uzmanību koplietošanas priekšmetiem, darba virsmām, traukiem, durvju rokturiem, margām, klozetpodiem, ūdensvadu krāniem.

10. Gadījumos, ja ar saslimušā izdalījumiem piesārņotas virsmas vai priekšmeti, tās rūpīgi jāiztīra un jādezinficē, izmantojot individuālos aizsardzības līdzekļus (piemēram, vienreizējās lietošanas cimdus un vienreizējās lietošanas priekšautus). Savācot slimnieka atvēmtās masas, izmantot sejas masku, lai izvairītos no inficēšanās ar iespējamām gaisā esošām siekalu daļiņām.

Visas drēbes, kas var būt piesārņotas ar saslimušā izdalījumiem, jāmazgā veļas mašīnā karstā ūdenī.

11. Nodrošināt, lai mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļi ir pietiekamā daudzumā un personāls ievēro to lietošanas instrukcijas.

12. Veikt koplietošanas telpu mitro uzkopšanu un vēdināšanu bērnu pastaigas laikā.

13. Izmantot tikai viegli mazgājamas rotaļlietas, nodrošināt to mazgāšanu un dezinfekciju katras darbadienas beigās; mīkstās rotaļlietas izmazgāt veļas mazgājamā mašīnā vai nodrošināt to ķīmisko tīrīšanu. Nelietot mīkstās rotaļlietas, kā arī nenest uz iestādi rotaļlietas no mājām līdz ierobežojošo pasākumu pārtraukšanai.

14. Nekavējoties informēt (vēlams rakstiski) vecākus par veicamajiem infekcijas slimību ierobežojošiem un profilakses pasākumiem, t.sk. medicīnisko novērošanu, un ieteikt:

- nodrošināt bērna veselības stāvokļa novērošanu ārpus pirmsskolas/arī skolas izglītības iestādes (mājās);
- nekavējoties vērsties pēc medicīniskās palīdzības, ja bērnam parādās slimības pazīmes (sāpes vēderā, caureja, slikta dūša, vemšana, paaugstināta ķermeņa temperatūra), informēt ārstu par to, ka pirmsskolas izglītības iestādē ir reģistrēts (-i) zarnu infekcijas slimības gadījums (-i), kā arī pēc iespējas ātrāk informēt pirmsskolas izglītības iestādi par bērna saslimšanu;
- slimniekam iedalīt atsevišķus traukus, higiēnas priekšmetus, rotaļlietas u.c., veikt to dezinfekciju un mazgāšanu;
- stingri sekot tam, kā bērns ievēro personīgo higiēnu, it sevišķi, kā mazgā rokas;
- regulāri veikt telpu mitro uzkopšanu, koplietošanas ierīču (piem., klozetpodī, ūdens krāni) un priekšmetu (piem., durvju rokturi, datoru tastatūras, tālvadības pulti) tīrīšanu, lietojot sadzīves dezinfekcijas līdzekļus;
- precīzi pildīt ģimenes ārsta norādījumus.

!15. Pieņemt ar akūtām zarnu infekcijām pārslimojušos bērnus vai infekcijas izraisītāju nēsātājus pirmsskolas izglītības iestādē tikai ar ģimenes ārsta izziņu;

16. Iestādes darbiniekiem nekavējoties vērsties pie ģimenes ārsta un informēt iestādes administrāciju par iespējamu saslimšanu (simptomi – sāpes vēderā, caureja, slikta dūša, vemšana, paaugstināta ķermeņa temperatūra).

17. Nodrošināt informācijas sagatavošanu par iestādes apmeklējumu (gan par bērniem, gan par personālu) un sagatavot kontaktpersonu sarakstu. Katru dienu apkopot informāciju par saslimušo bērnu un kontaktpersonu skaitu, un personālu, kurš slimības dēļ nav ieradies darbā.

18. Nepieciešamības gadījumā nodrošināt SPKC speciālistiem kontaktpersonu laboratorisko izmeklēšanu uz akūtām zarnu infekcijām iestādē (ja ir saņemta vecāku piekrišana bērna izmeklēšanai). Ja vecāku piekrišana bērna izmeklēšanai nav saņemta, vecākiem ar bērnu pašiem jāvēršas pie ģimenes ārsta un bērns grupā jāpieņem tikai ar ģimenes ārsta izziņu par laboratoriskas izmeklēšanas veikšanu. Kontaktpersonām – iestādes darbiniekiem jāiesniedz izziņa no ģimenes ārsta par laboratoriskas izmeklēšanas veikšanu, ja tā nav veikta izglītības iestādē.

19. Doto ieteikumu pasākumus nodrošināt arī katram sekojošam saslimšanas vai infekcijas izraisītāju nēsātāja gadījumam. Inkubācijas un medicīniskās novērošanas laiku ievērot no pēdējā slimnieka vai infekcijas izraisītāju nēsātāja izolēšanas datuma no kolektīva.

! No šodienas mainās apziņošanas kārtība pamatojoties uz Ministru kabineta 1999.gada 5.janvāra noteikumu Nr.7 „Infekcijas slimību reģistrācijas kārtība” - Izglītības iestādes, sociālās aprūpes institūcijas vai citas iestādes vadītājs nodrošina informācijas sniegšanu telefoniski SPKC epidemiologam, ja viņam ir radušās aizdomas par iestādē saslimušā viena un vairāk bērna vai izglītības iestādes darbinieka saslimšanu ar šādām slimības pazīmēm – caureja, vemšana, ādas vai gļotādas dzelte, paaugstināta ķermeņa temperatūra,

* Par kontaktpersonām uzskatīt bērnus/personālu, kuri bija tiešā vai netiešā kontaktā ar slimnieku vai infekcijas izraisītāju nēsātāju vai kuri bija vienādos inficēšanos apstākļos

pirmsskolas izglītības iestādē (grupā, kopējā tualetē vai garderobē) un kuriem ir bijusi iespēja inficēties.

Informācijai

"E. coli" (zarnu nūjiņas) celmus, kas spēj veidot toksīnus, dēvē par STEC/VTEC (Šīgas toksīnu vai verotoksīnu veidojošā "E. coli") vai EHEC (enterohemorāģiskā "E. coli"), un to toksīni var izraisīt smagu, asiņainu caureju, kas dažos gadījumos rada akūtu nieru mazspēju (hemolitiski urēmisko sindromu), kam nepieciešama intensīva aprūpe.

E.coli var inficēties kontakta pārneses ceļā! Tāpēc svarīgi sekojam līdz personīgai higiēnai.

SPKC iesaka:

- jebkurai personai, kurai ir caureja vai vemšana, jāatturas no pārtikas apstrādes;
- gaļa, tostarp maltā gaļa, pietiekami termiski jāapstrādā;
- visi augļi pirms mizošanas jānoskalo zem tekoša dzeramā ūdens;
- visi dārzeņi kārtīgi jānomazgā zem tekoša dzeramā ūdens, īpaši tie, kas netiks termiski apstrādāti pirms patēriņa;
- mizojiet visus sakņu dārzeņus un noskalojiet tos zem tekoša dzeramā ūdens;
- dārzeņu un gaļas pamatīga termiska apstrāde iznīcina slimību izraisošās baktērijas un vīrusus;
- izvairieties no krusteniskās kontaminācijas, t. i., baktēriju izplatīšanas no jēla pārtikas produkta uz ēšanai gatavu vai termiski apstrādātu pārtikas produktu, tāpēc, piemēram, jāizmanto atsevišķi dēļiši jēlas gaļas un termiski apstrādātas gaļas vai svaigu dārzeņu griešanai un jāmazgā griešanas dēlītis ar ziepēm starp jēlas un ēšanai gatavas pārtikas apstrādi.

Ar cieņu,

Iveta Ivančika

Rīgas valstspilsētas pašvaldības
Izglītības, kultūras un sporta departamenta
Izglītības pārvaldes izglītības eksperte

+371 67105973

Kaņiera iela 15, Rīga, LV-1057